

Onderzoek en technologie – Methodologie

1. INNOVATIE BIJ ONDERNEMINGEN	2
A. <i>Definities en basisbegrippen</i>	<i>2</i>
B. <i>Bronnen en beschikbaarheid van gegevens</i>	<i>2</i>

1. INNOVATIE BIJ ONDERNEMINGEN

A. Definities en basisbegrippen

Volgens de Oslo Manual editie 2005¹, dat momenteel door de OESO en Eurostat wordt herzien, worden over het algemeen vier soorten innovatie voor een bedrijf vastgesteld.

- **Productinnovatie** komt overeen met de introductie van een nieuw of aanzienlijk verbeterd product of dienst wat betreft de kenmerken of het beoogde gebruik ervan. Deze definitie omvat duidelijke verbeteringen op het vlak van technische specificaties, componenten en materialen, geïntegreerde software, gebruiksvriendelijkheid of andere functionele kenmerken.
- **Bedrijfsprocesinnovatie** heeft betrekking op de implementatie of toepassing van nieuwe (of aanzienlijk gewijzigde) productietechnologieën, distributiemethoden of ondersteunende activiteiten, marketingmethoden of organisatiemethoden. Dit begrip impliceert onder andere reorganisatie van de diensten en de herstructurering van de taken in de onderneming, maar ook significante veranderingen op het vlak van technieken, materiaal, software, productontwerp of productpromotie.

De innovatieactiviteiten op het vlak van producten of processen van een onderneming kunnen als **succesvol** worden beschouwd (ze leiden tot de realisatie van een technologisch nieuw of verbeterd product of proces), ze kunnen worden **stopgezet of opgeschort** (vóór de realisatie van een technologisch nieuw of verbeterd product of proces) en ze kunnen **in ontwikkeling** zijn (ze hebben de uitvoeringsfase nog niet bereikt).

Een **innovatieve onderneming** is volgens de Community Innovation Survey (CIS) een onderneming die tijdens de referentieperiode een nieuw of aanzienlijk verbeterd product of proces heeft geïntroduceerd, of die tijdens deze periode een nieuwe marketingmethode of een nieuwe organisatiewijze heeft geïmplementeerd.

B. Bronnen en beschikbaarheid van gegevens

De statistische gegevens en indicatoren over de innovatie van ondernemingen worden ontwikkeld op basis van de resultaten van op Europees niveau geharmoniseerde enquêtes, de zogenaamde CIS-enquêtes (Community Innovation Survey of Europese innovatie-vragenlijst). Deze enquêtes zijn gebaseerd op de definities en begrippen van de Oslo-manual van de OESO en Eurostat, die momenteel wordt herzien, en bouwen voort op verordening (EU) nr. 995/2012 van de Europese Commissie betreffende de productie en de ontwikkeling van een communautaire statistiek inzake wetenschap en technologie.

In België vinden de innovatie-enquêtes om de twee jaar plaats. Ze worden gecoördineerd door het Federaal Wetenschapsbeleid (Belspo) in samenwerking met zijn gewestelijke partners. De

¹ OESO en Eurostat (2005), The Measurement of Scientific and Technological Activities, Guidelines for collecting and interpreting innovation data: Oslo Manual, Parijs.

CIS-enquête is een steekproefenquête gericht op ondernemingen met tien of meer werknemers. De bevroegde ondernemingen behoren tot een aantal sectoren van de industrie en van commerciële diensten zoals vastgelegd in het kader van de Europese methodologische aanbevelingen.

In nauwe samenwerking met de lidstaten doet Eurostat methodologische aanbevelingen voor de innovatie-enquêtes, om een hoge mate van harmonisering van de enquêteresultaten te bereiken. Deze aanbevelingen hebben betrekking op de doelgroep, de enquêtemethode (met inbegrip van de gewestelijke aspecten), de geharmoniseerde enquêtevragenlijst, de verzameling, verwerking en toezending van de gegevens en de kwaliteitsvereisten voor de gegevens.

De resultaten van deze enquêtes zijn om de twee jaar (elk even jaar) beschikbaar, binnen achttien maanden na het einde van het kalenderjaar van de referentieperiode.

Bij de compilatie van de statistische gegevens over innovatie worden verschillende imputatiemethoden gebruikt ter vervanging van ontbrekende of onsamenhangende informatie, omdat enquêtes over innovatie vaak te maken krijgen met het probleem van volledige of gedeeltelijke niet-beantwoording. De kwaliteit van deze statistieken is dus sterk afhankelijk van de betrouwbaarheid van de verzamelde basisgegevens en de bestaande statistische infrastructuur.

REFERENTIES

EUROPESE COMMISSIE, 2012. *Verordening (EU) nr. 995/2012* [online]. Beschikbaar op: < <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32012R0995> >

OESO & EUROSTAT, 2005. *Oslo Manual* [Online]. Beschikbaar op: < <http://www.oecd.org/fr/sti/inno/2367523.pdf> >